

Sygn. akt III SK 5/10

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Kwaśniewski

SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Piotra B.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o nałożenie kary pieniężnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 1 czerwca 2010 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 7 października 2009 r.,

1. oddala skargę,

**2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 270
(dwieście siedemdziesiąt) zł. tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 22 kwietnia 2008 r., wydaną w wyniku uchylecia przez Sąd Okręgowy– Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzji Prezesa Urzędu z 7 sierpnia 2006 r., orzekł, że Piotr B. (powód) prowadzący działalność pod nazwą Stacja Paliw Płynnych naruszył warunek 2.2.3. koncesji Prezesa Urzędu na obrót paliwami ciekłymi w ten sposób, że wprowadził do obrotu poprzez stację paliw mieszcząca się w miejscowości W. olej napędowy o jakości niezgodnej z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2004 r., nr 192, poz. 1969) oraz wymierzył na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (jednolity tekst: Dz. U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 ze zm., dalej jako Prawo energetyczne) karę pieniężną w wysokości 75.000 zł, co stanowi 2,07% przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w roku 2007 r.

Powód zaskarżył decyzję Prezesa Urzędu odwołaniem. Zaprzeczył, iż by wielokrotnie i celowo wprowadzał do obrotu paliwo nie posiadające parametrów jakościowych i że w ogóle wprowadzał do obrotu paliwo bez zapewnienia prawidłowego nadzoru. Twierdził, że wobec przypisania mu ponoszenia ryzyka gospodarczego dopuszczania do obrotu paliwa niezgodnego z obowiązującymi przepisami, Prezes Urzędu winien przeprowadzić kontrolę u dostawcy paliw. Kwestionował nałożenie kary pieniężnej, gdy nie wykazano jego winy. Na okoliczność braku winy powołał się a to ,że otrzymał od dostawcy certyfikat wraz z paliwem potwierdzający fakt spełnienia wymogów jakościowych. Wskazywał, że nie ma możliwości weryfikowania zawartości siarki w dostarczonym paliwie, a każda dostawa natychmiast wprowadzana jest do zbiornika i przeznaczona do sprzedaży.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 11 grudnia 2008 r., oddalił odwołanie powoda, uznając że w świetle przeprowadzonego przez Prezesa Urzędu postępowania dowodowego nie ulega wątpliwości, że powód wprowadził do obrotu

paliwo o niewłaściwej jakości. Powód otrzymując koncesję przyjął na siebie zobowiązanie, że będzie spełniał warunki koncesji, w tym dotyczące jakości wprowadzonego do obrotu paliwa. Dlatego powinien tak zorganizować przyjęcia dostaw paliw, aby wykluczyć możliwość naruszenia warunków koncesji, w szczególności pobierając stosowne próbki paliwa do kontroli przed przyjęciem paliwa do zbiornika. Ponieważ powód nie podjął żadnych czynności w celu sprawdzenia jakości przyjmowanego paliwa, nie można przyjąć, że wprowadzenie do obrotu paliwa niewłaściwej jakości nie było przez niego zawinione.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego apelacją.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 7 października 2009 r. oddalił apelację powoda. Dokumentacja zebrana na etapie postępowania administracyjnego oraz przed sądem pierwszej instancji dowodzi zarzucanych powodowi naruszeń. W zakresie istotnym dla rozpoznania skargi kasacyjnej, Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że powód nie dołożył należytej staranności celem wyeliminowania ryzyka wprowadzenia do obrotu paliwa o niewłaściwych parametrach jakościowych. W przypadku gdy przedsiębiorca przy odbiorze paliwa poprzestanie na sprawdzeniu certyfikatu jakości paliwa i uznając na jego podstawie, że paliwo spełnia określone normą warunki jakościowe dopuści tak odebrane paliwo do obrotu, bierze na siebie skutki ewentualnego stwierdzenia, że towar jest niezgodny z normą.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości, zarzucając naruszenie art. 355 § 2 k.c. polegające na błędnej wykładni sformułowania należyta staranność w odniesieniu do przedsiębiorcy trudniącego się obrotem paliwami w zakresie jego obowiązku sprawdzenia jakości paliwa wprowadzanego do obrotu. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Prezes Urzędu w odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda wniósł o jej oddaleniu i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie ma uzasadnionej podstawy.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela pogląd wyrażony w dotychczasowym orzecznictwie, powołanym między innymi w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego oraz odpowiedzi Prezesa Urzędu na skargę kasacyjną powoda, że odpowiedzialność z tytułu naruszenia obowiązków wynikających z przepisów Prawa energetycznego lub innych ustaw, sankcjonowana karą pieniężną nakładaną przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 56 ust. 1 Prawa energetycznego, ma charakter odpowiedzialności obiektywnej. Nie jest konieczne wykazanie umyślnej albo nieumyślnej winy ukaranego podmiotu (wyrok SN z 5 listopada 2008 r., sygn. akt III SK 6/08 i powołane tam orzecznictwo). Jednakże nie oznacza to, że nie istnieje możliwość ograniczenia lub wyłączenia przedmiotowej odpowiedzialności. Sprzeciwia się temu przyjęta w wyroku SN z 14 kwietnia 2010 r., sygn. akt III SK 1/10 reguła, zgodnie z którą w sprawach z odwołania od decyzji regulatora rynku (w niniejszej sprawie Prezesa Urzędu) nakładających kary pieniężne z tytułu naruszenia obowiązków wynikających z mocy ustawy lub decyzji, należy zapewnić przedsiębiorcom wyższy poziom sądowej ochrony praw. Zobowiązuje do tego Rzeczpospolitą Polską konieczność zapewnienia w krajowym porządku prawnym skuteczności postanowieniom Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Obywatela (Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm., dalej jako EKPC). Z utrwalonego już orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej jako ETPC) wynika, że dolegliwe kary pieniężne nakładane na przedsiębiorców przez organy administracji mają charakter sankcji karnych w rozumieniu przepisów EKPC (wyrok ETPC z 24 września 1997 r. w sprawie 18996/91 *Garyfallou ABBE p. Grecji*, LEX nr 79585; decyzja ETPC z 23 marca 2000 r. w sprawie 36706/97 *Ioannis Haralambidis, Y. Haralambidis-Liberpa Ltd p. Grecji*, LEX nr 520369).

Sąd Najwyższy podtrzymuje wyrażone w dotychczasowym orzecznictwie stanowisko, zgodnie z którym kary pieniężne nakładane przez organy regulacji rynku nie mają charakteru sankcji karnych. Jednakże mając na względzie przedstawione powyżej zapatrywania Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przyjmuje, że w zakresie w jakim dochodzi do wymierzenia przedsiębiorcy kary

pieniężnej, zasady sądowej weryfikacji prawidłowości orzeczenia organu regulacji w tym zakresie, powinny odpowiadać wymogom analogicznym do tych, jakie obowiązują sąd orzekający w sprawie karnej. Powoduje to, że sprawa z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu nakładającej karę pieniężną na przedsiębiorcę energetycznego powinna zostać rozpoznana z uwzględnieniem standardów ochrony praw oskarżonego obowiązujących w postępowaniu karnym. W niniejszej sprawie oznacza to, że wbrew stanowisku zajętemu przez Sąd Najwyższy w wyroku z 5 listopada 2008 r., sygn. akt III SK 6/08, przedsiębiorstwo energetyczne może uniknąć kary, gdy wykaże że obiektywne okoliczności danej sprawy uniemożliwiają mu przypisanie naruszenia przepisów ustawy z uwagi na podjęte działania o charakterze ostrożnościowo-prewencyjnym. Do takich okoliczności należy wprowadzanie do obrotu paliwa pochodzącego od renomowanego dostawcy, którego zgodność z obowiązującymi w tym zakresie normami potwierdza dodatkowo stosowny certyfikat.

Powyższe nie wpływa na zasadność niniejszej skargi kasacyjnej, ponieważ powód podniósł jedynie zarzut naruszenia przepisu art. 355 § 2 k.c., nawiązując do art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego wyłącznie we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnieniu. Przepis art. 355 § 2 k.c. odnosi się do należytej staranności w stosunkach umownych. Nie znajduje zastosowania w sprawie przeciwko Prezesowi Urzędu o nałożenie kary pieniężnej z tytułu naruszeń przepisów odnoszących się do warunków wykonywania działalności koncesjonowanej. Związanie przepisami prawa materialnego powołanymi w skardze kasacyjnej, uniemożliwia zaś Sądowi Najwyższemu w niniejszym składzie uwzględnienie niniejszej skargi kasacyjnej, ze względu na ewentualne naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego, skoro zarzut naruszenia tego przepisu nie został przez skarżącego podniesiony w podstawach skargi.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.